

Innspill til Prop. 1 S, forslag til Statsbudsjett 2015

Vi i SRHR-nettverket var glade da regjeringen slo fast gjennom Sundvollen-plattformen at det er «behov for å styrke kvinneperspektivet i utviklingspolitikken», samt at utenriks- og utviklingspolitikken «vil rette særlig oppmerksomhet mot utsatte grupper, som kvinner, barn, religiøse minoriteter, funksjonshemmede og seksuelle minoriteter». Vi så også med glede på en satsing på utdanning og global helse og bekreftelser på et fortsatt engasjement for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR) og kvinner rettigheter. I foreslått Statsbudsjett ser vi dessverre ikke at disse løftene er holdt i tilstrekkelig grad til å kunne bidra til en rettighetsbasert utvikling for alle.

Menneskerettighetene er universelle, udelelige og gjensidig avhengige av hverandre. Regjeringen fremhever de politiske og sivile rettighetene, som yringsfrihet, organisasjonsfrihet og forsamlingsfrihet. Men disse kan ikke til fulle virkeliggjøres uten at også økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter er ivaretatt. Norske myndigheter bør legge en helhetlig rettighetsbasert tilnærming til grunn for utenrikspolitikken som fremhever statenes forpliktelse til å ivareta ethvert menneskets grunnleggende menneskerettigheter, fastlagt i internasjonale og regionale konvensjoner og traktater. Norsk bistand skal gjennomføres i overenstemmelse med menneskerettighetene, og bidra til å virkeliggjøre grunnleggende økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter.

Vi er også bekymret for at innsatsen på global helse kun implementeres gjennom multilaterale og private aktører. For å lykkes med målene, er det avgjørende at lokalt sivilsamfunn inkluderes som partnere. Sivilsamfunn, særlig kvinne- og rettighetsorganisasjoner, har tilstedeværelse, lokalkunnskap og relevans som muliggjør bærekraftige endringer lokalt. Arbeidet med holdninger, særlig gjennom å engasjere gutter, menn og lokale ledere, er nødvendig og dette kan ikke gjøres kun gjennom multilaterale aktører. Det er også viktig at lokale aktører bidrar gjennom sin innsats for å holde ansvarsbærere ansvarlige for realisering av rettighetene.

Seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR)

Alle mennesker bør ha frihet, kunnskap og reell mulighet til å bestemme over egen kropp, seksualitet og reproduksjon. Seksuell og reprodutiv helse og rettigheter er viktig i seg selv, men det er også avgjørende for å oppnå likestilling, lik tilgang til utdanning og beskyttelse mot diskriminering på bakgrunn av kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisk og religiøs tilhørighet og økonomisk og sosial status. SRHR er dermed også grunnleggende for et samfunn basert på godt styresett og som sikrer lik tilgang til

økonomisk utvikling. Vi i SRHR-nettverket er bekymret for at det foreslåtte Statsbudsjettet ikke i tilstrekkelig grad tar dette innover seg og ved å ikke planlegge for et gjennomgående fokus og målrettede tiltak.

- SRHR-nettverket ber komiteen om å løfte SRHR som et helhetlig satsingsområde under Global helse.
- SRHR-nettverket ber komiteen øke satsingen på SRHR for spesielt fattige, unge og marginaliserte grupper gjennom økt bevilgning til sivilsamfunn.
- SRHR-nettverket ber komiteen øke satsningen på sivilsamfunn som spiller en avgjørende rolle for å utvikle målrettede og tilpassede tiltak basert på folks behov og for å holde ansvarshavere ansvarlige for realisering av rettighetene.

SRHR-nettverket er glad for Statsbudsjettets fokus på tilgangen til trygge aborter. Vi merker oss også fokuset på tilgang til prevensjonsmidler for kvinner i de fattigste landene gjennom multilaterale fond og programmer. Vi vil understreke viktigheten av å ha fokus på at unge, fattige, marginaliserte og rurale jenter og kvinner er de som har dårligst tilgang til trygge aborter. I tillegg må arbeidet for tilgang til trygge og lovlige aborter ses i sammenheng med arbeidet for at både gifte og ugifte jenter og kvinner får tilgang til moderne prevensjonsmidler. Enhver bør sikres tilgang til medisinsk behandling etter at en utrygg abort er utført. Det er avgjørende at jenter og kvinner har reelle valgmuligheter når det gjelder type prevensjon, og at god informasjon og seksualundervisning i så stor grad som mulig integreres i arbeidet for å øke tilgangen til moderne prevensjonsmidler.

- SRHR-nettverket ber komiteen bidra til en global avkriminalisering av abort.
- SRHR-nettverket ber komiteen ha et rettighetsbasert fokus i arbeidet for økt tilgang på prevensjonsmidler. Tiltakene må være rettet mot dem som har dårligst tilgang av normative, økonomiske og geografiske årsaker. For eksempel har ugifte kvinner ofte langt dårligere tilgang enn gifte kvinner.¹
- SRHR-nettverket ber komiteen styrke innsatsen for helhetlig seksualundervisning og tilgang på ikke-diskriminerende og kunnskapsbasert informasjon for å sikre SRHR for alle.

Utdanning og seksualundervisning.

Tilgang til helhetlig seksualundervisning som inkluderer kunnskapsbasert informasjon om seksualitet, seksuell helse, likestilling, kjønnsroller, menneskerettigheter, seksuell orientering og kjønnsidentitet er viktig for at unge mennesker skal kjenne sine rettigheter og ha et godt utgangspunkt for å treffe informerte valg om kropp og seksualitet. Statsbudsjettet viser til UNFPA sitt arbeid for seksualundervisning. Dette støtter SRHR nettverket opp om men vil også understreke at dette ikke er tilstrekkelig. Med regjeringens ambisiøse mål for tilgang på utdanning for alle vil det være svært beklagelig om elevene etter endt skolegang ikke kan delta i samfunnet, bidra til økonomisk vekst og jobbe for videre realisering av sine rettigheter på grunn av begrensninger på bakgrunn av kjønn, helsesituasjon, og diskriminering. Sivilsamfunn spiller en viktig rolle i å være pådriver og samarbeidspartner med

¹ Guttmacher Institute (2012): "Costs and Benefits of Investing in Contraceptive Services in the Developing World"

utdanningsmyndigheter for å sikre tilgang til helhetlig seksualundervisning for alle. Sivilsamfunn spiller også en avgjørende rolle i innsatsen for å drive holdningsskapende arbeid i lokalsamfunn.

- SRHR-nettverket ber komiteen øke innsatsen for seksualundervisning med et målrettet fokus innen utdanningssatsingen.
- SRHR-nettverket ber komiteen øke innsatsen med holdningsskapende arbeid, i samarbeid med sivilsamfunn.

Kvinner og likestilling

SRHR nettverket etterlyser en helhetlig satsing på kvinners rettigheter i forslag til Statsbudsjett. Det er svært vanskelig å se hvordan regjeringen ønsker å styrke arbeidet for kvinners rettigheter slik budsjettet nå er satt opp og med en reell nedgang på rundt 3.3% i bevilgningen til Kvinner og likestilling.

- SRHR-nettverket ber komiteen øke kvinnebevilgningen og at økningen av midler kanaliseres til relevante kvinneorganisasjoner i Sør.
- SRHR-nettverket ber komiteen øke bevilgningen for kvinners rettigheter og likestilling som del av sivilsamfunnsbevilgningen.

Norge har vært internasjonalt kjent som en tydelig forkjemper for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. I forslag til Statsbudsjett for 2015 ser vi ikke dette tydelige fokuset og innsatsen. Vi ser det som svært viktig at Norge tar opp igjen dette som en sentral del av Norges profil som en viktig menneskerettighetsforkjemper internasjonalt. I Norge er det tverrpolitisk enighet om at SRHR er viktig. Det er få andre land som har den samme muligheten til å ta på seg dette ansvaret globalt. SRHR-nettverket er svært bekymret for de internasjonale konsekvensene dersom Norge toner ned innsatsen for SRHR.

Følgende organisasjoner stiller seg bak dette innspillet:

SAIH | Studentenes og Akademikernes
Internasjonale Hjelpfond

SEX^GPOLITIKK
Foreningen for seksuell og reprodktiv helse og rettigheter

Dette innspillet er utarbeidet innen nettverket for seksuell og reprodktiv helse og rettigheter (SRHR).

SRHR-nettverket har som formål å fremme seksuell og reprodktiv helse og rettigheter. Nettverket har et entydig fokus på globale utfordringer.

SRHR-nettverket er et åpent nettverk og består av personer som enten i kraft av sin faglige stilling i akademia, frivillige - eller humanitære organisasjoner, eller i kraft av sin personlige kunnskap og kompetanse om globale utfordringer knyttet til seksuell og reprodktiv helse og rettigheter, aktivt kan bidra til å fremme en global rettighetsbasert tilnærming til seksuell og reprodktiv helse.